

ליל שבת קודש פרשת תשא ה'תשס"ה

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י' המדבר מריקודין והמחאת כף, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל), כשיש חם ושלום, דינים על ישראל על ידי ריקודים והמחאת כף אל כף נעשה המתקת הדינים וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה רביז"ל מגלה לנו בתורה זו עוצם מעלת ענין מחאת כף וריקודין, ואיך שזה ממתיק הדינים מעל האדם, וממשיך עליו חסדים ורחמים, כי עיקר הדינים נמשכין כשיש באדם ישות וגיאות, שזה מפריד אותו מן הקדוש ברוך הוא, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ה.) כל אדם שיש בו גסות הרוח, אומר הקדוש ברוך הוא, אין אני והוא יכולין לדור בעולם, כי מיד שיש בו ישות וגיאות, ועושה מציאות מעצמו, הרי מגרש מעל עצמו השכינה הקדושה, וזה גורם שמדת הדין שולט עליו חם ושלום, ולכן כתיב (משלי ט"ז) תועבת ה' כל גבה לב, כי גיאות היא עבודה זרה ממש הנקרא תועבה, ומן הגיאות והישות נמשך עצבות ועצלות, כי כשיש לו גיאות, הרי תמיד חסר לו הרבה, ואי אפשר למלאות רצונו לעולם, וזה שובר רוחו מאד, ומכניס בו עצבות ומרה שחורה, עד שהוא ממורמר תמיד, וסוחב את רגליו בעצלות ובכבידות, ואינו מרגיש שום חיות חייו, וכמו שרואים בחוש, שלבעל גאווה קשה מאד להצטרף לבני אדם המרקדים ומשמחים עצמם, כי לא מתאים לו ליכנס לתוך המחול והריקודים, וזה מחמת עצבות ומרה שחורה שנופל עליו, שאינו מניח אותו להרים ידיו ורגליו בשמחה ובטוב לב, מה שאין כן כשאדם מבטל ישותו לגמרי, וקונה לעצמו מדת הענוה והשפלות, אזי מרגיש אמתת מציאותו יתברך הסוכב אותו, והוא שיש ושמה ומגביה ידיו ורגליו בהמחאת כף ובריקודין תמיד, ולכן על האדם להתגבר מאד כנגד היצר הרע שמכניס בו ישות וגיאות, ולברוח מן העצבות והמרה שחורה לגמרי, ולהכריח עצמו ליכנס לתוך המחול והריקודין, ואזי ששון ושמחה ירדוף אחר העצבות ומרה שחורה, ויכניסו אותם לתוך השמחה והריקודין, וכמו שכתוב (ישעיה ל"ה) ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' כ"ג), וזה ימתיק מעליו כל הדינים, וימשיך עליו חסדים ורחמים.

ואומר רביז"ל בהמשך תורה זו, שהעצה היעוצה לבטל הגאווה הוא על ידי התקרבות לצדיקים, כי הצדיק הדבוק בו יתברך בדביקות אמיתי, ממשך ענה ושפלות על האדם, עד שמתחיל להסתכל על עצמו היטיב איפוא הוא אוהו בכל המדות, ומכיר את מקומו באמת, וזהו סימן שהוא מקורב אל צדיק אמיתי, כשנופל עליו שפלות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ב), כי הצדיק מכניס באדם אמונה ברורה ומזוככת בו יתברך, ומגרש מקרבו כל הכפירות והאפיקורסות, ומפיה בו רוח חיים, שמתפשט בידיו וברגליו, עד שמתחיל להכות כף אל כף ולרקוד, כי הצדיק מגרש מעל ידיו ורגליו העצלות והכבידות שנופל עליהם, ומטהר אותו מהעצבות והמרה שחורה שנכנס בו, ונעשה כבריה חדשה ממש, ולכן עיקר תקוות אדם על ידי התקרבות אל הצדיק, כי הצדיק מכניס אמונה בידיו וברגליו, ונתקיים בו (שמות י"ז) ויהי ידיו אמונה, וכן (תהלים כ"ז) רגלי עמדה במישור, ואז יכול לרקוד ולמחאות כפיים, ונמתק מעליו כל הדינים לגמרי.

ועוד אומר רביז"ל, שבתורה יש גם כן בחינת ידים ורגלים, כי יש בתורה נגלה ונסתר, נגלה הוא בחינת ידים, שהם בגלוי, ונסתר הוא בחינת רגלים שהם בסתר, והצדיקים שממשיכים תורה למקורביהם, מטהרים ידיהם ורגליהם מכל הזוהמא שנדבק בהם, ומכניסים בהם תורה ואמונה ברורה, עד שמתחילים להרגיש רוח חיים בכל אבריהם וגדיהם, ומרימים ידיהם ורגליהם בהמחאת כף וריקודין, עד שנתבטלן הדינין לגמרי, ולכן אשרי הזוכה להתקרב אל צדיק אמיתי, ולהכניס בקרבו לימודיו האמיתיים, כי על ידי זה יזכה לשמחת החיים, ולהמשיך על עצמו חסדים ורחמים גמורים, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע מצות קידוש ידים ורגלים מן הכיור לכהנים לפני כניסתם לעבודה במשכן ובאהל מועד, וכמו שכתוב (שמות ל') ועשית כיור נחושת וגו' ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם, בבואם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו וגו', ויש להבין למה צוותה התורה לרחוץ ידיהם ורגליהם דייקא לפני העבודה, ולא איברים אחרים? והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הכהנים שהם הצדיקים שבדור, המגשימים לעשות העבודה בבית המקדש, ולהמתיק את הדינין מעל כל ישראל, הדבר ראשון הוא שצריכין לרחוץ ידיהם ורגליהם מכל מיני זוהמא הנדבקת בהם, ולגלות הארת האמונה שיש בידים ורגלים, שזהו ענין רחיצה במים, שהיא המשכת מימי החסדים והרחמים, ולהמתיק ולגרש הדינים מעל נשמות ישראל, ואז יכולים הכהנים להרים ידיהם ורגליהם בעבודת בית המקדש, שהוא כמו המחאת כף וריקודים, וכמוכא בספר הקדוש "נועם אלימלך"

(פרשת שמיני) על הפסוק (ויקרא ט') וישא אהרן את ידיו אל העם וגו', שהוא על דרך (איכה ג') נשא לבבנו אל כפים, היינו האדם אשר ישא לבו לעבודת הבורא יתברך שמו, אז מחמת גודל האהבה והתלהבות שבו הוא מכה כף אל כף, ונמצא עבודת הבורא נקרא על שם הידים, עיין שם, וכן עמידתם בקרקע העזרה, וריצתם בזריזות בעבודת הקרבנות, נחשב כמו ריקודים, ובוה ממשיכים סליחה וכפרה לנשמות ישראל, ומכניסים בהם הארת האמונה הקדושה, עד שגם הם ירגישו רוח חיים של שמחה להרים ידיהם ורגליהם בהמחאת כף וריקודים לכבוד השם יתברך, ולכן הדבר ראש וראשון בעבודת בית המקדש הוא, שהכהנים שהם צדיקי הדור, יקדשו ידיהם ורגליהם מן הכיור, ובוה הם מטהרים ידיהם ורגליהם מכל מיני זוהמא של עולם הזה, וממשיכים הארת האמונה דרך הידים והרגלים לכל נשמות ישראל, שיוכלו לשמוח באלקותו יתברך, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ונזכה להכניס בידינו ורגלינו הארת האמונה הקדושה, עד שנרים אותם תמיד בהמחאת כף וריקודים להשם יתברך, ויומשכו עלינו חסדים ורחמים גמורים, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת תשא ה'תשס"ה

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחכם ותם מעשה ט' דף קמ"ט עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, והנה נשליך כעת את מעשה החכם, ונתחיל לספר במעשה התם, רביז"ל דקדק להקדים הקדמה זאת, כי רימו לנו בוה איך זוכים להגיע אל מדת התמימות, והוא על ידי שנשליך את מעשה החכם מאתנו, ולא נתחיל ליכנס לחכמות כלל, כי אפילו אחר כל החכמות צריכין להשליך כל החכמות ולעבוד את ה' בתמימות ובפשימות גמור בלי שם חכמות, וזה היא החכמה הגדולה שבכל החכמות, לבלי להיות חכם כלל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' מ"ד), כי כשאדם הולך אחר שכלו וחכמתו יוכל ליפול בטעותים ומכשולות רבים (ליקוטי

מזהר"ן חלק ב' סי' י"ב), ולכן צריכין להשליך את מעשה החכם, ונתחיל לספר מעשה התם וללכת בדרכיו.

התם הנ"ל למד מלאכת רצענות, ומחמת שהיה תם, למד הרכה עד שקבל, ולא היה בקי בהאומנות בשלימות, כי זה היה מעלת התם שלא הסתכל על שום מניעה ומעכב כלל, ואפילו שלקח לו זמן רב ללמוד אומנות, לא בילבל עצמו, ועשה כפי יכולתו, ואפילו אם גם אחר כך לא היה בקי בה שלימות, גם זה לאה הפריע לו, כי כך הוא מדת התמימות, שתמיד עושה כפי יכולתו, ואינו מבלבל עצמו במה שאין לו, וכן צריך להיות גם בעבודת השם יתברך, שאדם צריך לעשות כל מה שביכולתו, אפילו אם לוקח לו זמן רב, כגון בלימודו או בתפלתו, ואפילו אם גם אז אינו זוכה ללמוד בהבנה עמוקה, או להתפלל בדביקות גדולה, לא יבלבל עצמו כלל, רק יעשה מה שביכולתו, ויחיה עצמו עם כל נקודה ונקודה שזוכה לחטוף מיהדותו.

ונשא אשה, כי קיים רצונו יתברך בתמימות ופשימות, שהרי הקדוש ברוך הוא ציוונו להשיא אשה ולהקים בית, וכן עשה בתמימות גדול ולא חקר חקירות כלל, איך אפרנס אותה ובמה אפרנס אותה, רק סמך עליו יתברך בתמימות גדול.

והיה מתפרנס מן המלאכה, ומחמת שהיה תם, ולא היה בקי בהמלאכה כל כך, על כן היה פרנסתו בדוחק גדול ובצמצום, ולא היה לו פנאי אפילו לאכול, כי היה צריך תמיד לעסוק במלאכה מחמת שלא היה יכול האומנות בשלימות, רק בשעת המלאכה, בשעה שהיה נוקב במרצע והיה מכנים ומוציא החוט העב של התפירה כדרך הרצענים, אז היה נושך חתיכת לחם ואוכל, כי בעוצם תמימותו, הכנים כל כוחותיו במלאכתו, להתפרנס ממנו בכבוד כפי יכולתו, ועל דרך שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון, כי העיקר להיות עצמאי ולא להצטרך לבריות, וידוע שרביז"ל רצה שיהיה לכל אחד מעמד פרנסה שיכול להתפרנס ממנה, ולא יצטרך לסמוך אל אחרים כלל, רק מי שלבו חשקה בתורה, ואמונתו ובטחונו חזק בה' שיפרנס אותו, אזי תפלתו ועבודתו נחשבת כמו עשיה, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ס"ה.) עקימת שפתיים הוי מעשה, והעיקר הוא תמימות, להיות שמח בחלקו ולא להסתכל על אחרים כלל, ואז חי חיים טובים ונצחיים, והשם יתברך יזכינו להגיע אל התמימות של התם, ולחיות חיים טובים ומתוקים בזה ובבא לנצח אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת תשא ה'תשס"ה

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל ל' ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ג המדבר מאמונת חכמים ומהתקרבות אל צדיקים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, העיקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנשות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פרשת שופטים): 'אפילו אומר לך על ימין שמאל' וכו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור, וכל זמן שנשאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלימות, ואינו מקושר להצדיק: וישראל בעת קבלת התורה היו להם חכמות גדולות, כי אז היו עובדי עבודה זרה שבימיהם, שהיה טעותם על פי חכמות וחקירות גדולות כידוע, ולולי שהיו ישראל משליכין מעצמן החכמות, לא היו מקבלים התורה, כי היו יכולים לכפור בכל, חס ושלום, ולא היה מועיל להם כל מה שעשה משה רבנו עמהם, ואפילו כל האותות והמופתים הנוראים שעשה לעיניהם, לא היה מועיל להם, כי גם עתה נמצאים אפיקורסים הכופרים על ידי שמות ומעות חכמתם, אך ישראל עם קדוש ראו האמת, והשליכו החכמות, והאמינו בה' ובמשה עבדו, ועל ידי זה קבלו התורה, והיינו שתרגם אונקלוס (דברים ל"ב): "עם נבל ולא חכם", 'עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו', כי עיקר קבלת התורה היה על ידי "ולא חכימו", היינו על ידי שהשליכו מאתם כל החכמות כנ"ל: וזה נבל ראשי תיבות ל"ב' ג'תיבות, שהוא כלליות התורה והיא החכמה האמתית, אשר אצלה כל החכמות בטלים, והיינו נבל, שהיא בחינת התורה, הנקראת נובלות החכמה העליונה (בראשית רבה פרשה יז), (ובוא וראה שעתה מבאר ומיושב התרגום הזה, שהוא פליאה גדולה, וכל העולם תמהים עליו, מה ענין תבת נבל, לתרגמו על קבלת התורה, אך עתה מה נמלצו לחך דברי התרגום האלו): והעיקר העבודה, להיות תם וישר ירא אלקים וסר מרע, בלי שום חכמות, ושלמה המלך, עליו השלום, אחר שכתוב בו (מלכים א' ה): "ויחכם מכל האדם", אמר (משלי ל): "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי". וכן אמר אסף, (תהלים ע"ג): "ואני בער לא אדע בהמות הייתי עמך", וכן כתיב (משלי כ"א): "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'": עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה זה כלל ויסוד גדול בכל ספרי רביז"ל, שהעיקר תלוי בהתקרבות והתקשרות אל צדיקים, כי על ידם יש לאדם תקוה טובה לחזור אל הקדוש ברוך הוא ולהיות כרצונו יתברך באמת, אבל כשאדם חושב שיכול לעשות הכל לבד, ואינו צריך להיות מקורב לצדיק ללמוד ממנו דרך ה', סימן שהוא מלא ישות וגיאות, והוא רחוק ממנו יתברך בתכלית הריחוק, כי דייקא על ידי אמונת חכמים באים אל אמונה בהקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב (שמות י"ז) ויאמינו בה' ובמשה עבדו, שעל ידי אמונה במשה שהוא הצדיק, באו להאמין בהקדוש ברוך הוא (מכילתא בשלח), ולכן מי שאין לו אמונה בחכם וצדיק, ואומר שהיום אין צדיקים שראוי להאמין בהם, סימן שאין לו אמונה גם בהקדוש ברוך הוא, כי כשם שהוא יתברך נצחי וקיים בכל דור ודור, כן הצדיקים הם נצחיים ונמצאים בכל דור ודור (שיחות הר"ן סי' קצ"ב), ומי שמדבר עליהם, כוונתו לדבר נגדו יתברך, רק שהוא בוש לדבר נגד הקדוש ברוך הוא, ולכן מדבר על צדיקים, אבל באמת כוונתו לשמים, וכמו שכתוב (תהלים ע"ג) "שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ", שבאמת מה שמדברים בפיהם הוא באמת למעלה בשמים, כי עיקר דבריהם נגד השם יתברך כביכול, אך "לשונם תהלך בארץ", שמחמת שבונים לדבר בפיהם נגדו יתברך, על כן לשונם תהלך בארץ, שפושטין לשונם נגד הצדיקים (שיחות הר"ן סי' ל"ח), ולכן האדם צריך להזדרז מאד להכניס בעצמו אמונת חכמים, שיאמין באיזה חכם וצדיק שיהיה, ויהיה לו התבטלות לכל הפחות לאיש אחד הגדול ממנו, כי על ידי זה יהיה לו תקוה טובה להגיע אל אמונה ברורה ושלימה בהשם יתברך, ולחיות חיים טובים ואמתיים בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את פגם חטא העגל, שהיה עבודה זרה וכפירות רחמנא ליצלן, והדבר ראשון שגרם כשלונם, הוא מה שאמרו (שמות ל"ב) כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו, שפגמו באמונת חכמים, ואמרו "זה משה האיש", שקראו אותו בלשון זילזול "משה האיש", ומיד שפגמו באמונת הצדיק, כבר היו עלולים ליכשל בעבודה זרה וכפירות רחמנא ליצלן, כי בלי צדיק, אי אפשר לישאר באמונה טהורה, שזהו מה שאמר משה רבינו אחר כך (שם), מי לה' אלי, היינו מי שרוצה לזכות לדביקות ה', צריך להיות "אלי", ולקשר עצמו אל הצדיק שבדור, כי בלי התקשרות אל הצדיק, אי אפשר להגיע אל דביקות השם יתברך, והנה מצינו שמכל שבמי ישראל, השבט היחידי שהיה כולו כשר היה שבט לוי, וכמו שכתוב (שם) ויאספו אליו כל בני לוי, ויש להבין מאיפוא זכה שבטו של לוי להיות כל כך חזקים וקיימים באמונת חכמים, יותר משאר כל השבטים? אבל מצינו בשעת לידתו בקריאת שמו כתיב (בראשית כ"ט) על כן קרא שמו לוי, ואמרו

חכמינו הקדושים (מובא שם בפירש"י) שהקדוש ברוך הוא בעצמו קרא שמו לוי, על שם שליווהו בכ"ד מתנות כהונה, והוא ובניו יהיו נלוים אל ה', כי לוי הוא מלשון התלוות והתקשרות, שעל ידו יהיו נשמות ישראל מתלווים ומתקשרים אל השם יתברך, והעיקר על ידי התלוות והתקשרות אל צדיקים, כי בלעדם אי אפשר להגיע אל הדביקות בה', והנה אף על פי שפגם לוי אחר כך במכירת יוסף ביחד עם שמעון, וכמו שכתוב (בראשית ל"ז) ויאמרו איש אל אחיו וגו', שהיו שמעון ולוי כמובא, וזה היה פגם אמונת חכמים, כי יוסף היה הצדיק שבאחיו, שכולם היו צריכין להתבטל אליו, אבל יוסף הצדיק השתדל להחזירם בתשובה, ועל כן הפריד ביניהם בבואם למצרים, וכמו שכתוב (שם מ"ב) ויקח מאתם את שמעון ויאסור אותו לעיניהם, ואחר כך נשאר לוי לבד, וכמו שכתוב (שם) ויפתח "האחד" את שקו וגו', שזה היה לוי שנשאר יחיד משמעון בן זוגו (כמובא ברש"י שם), ואחר כך כשקיבל תוכחת יעקב אביו לפני מותו, וכמו שכתוב (שם מ"ט) ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אהלקם ביעקב ואפיצם בישראל, חזר בתשובה על פגם אמונת חכמים, ונעשה שבטו חזק בזה ביותר, שלא היו יכולים להפריד עצמם ממשנה רבינו כלל, מה שאין כן שבט שמעון עדיין נשאר פגם באמונת חכמים בשמים במעשה זמרי, ולכן מיד שאמר משה רבינו מי לה' אלי, מיד, ויאספו אליו כל בני לוי, כי הם ידעו עוצם החשיבות של אמונת חכמים, ואיך שהכל תלוי רק בזה, והשם יתברך יזכינו להגיע אל אמונת חכמים בשלימות, ונזכה לעלות אל ידם אל דביקות השם יתברך באמת, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

